

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА РЕГІОНАЛЬНА ЕЛАСТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ РЕГІОНІВ

О. М. Анісімова, к.е.н., доцент, зав. кафедрою економ. теорії, ПДТУ

Українські регіони мають різну швидкість просування на світовий ринок, залучення прямих іноземних інвестицій та нарощування виробництва. Тому актуальною проблемою є дослідження регіональної еластичності, тобто виявлення залежності валового регіонального продукту GSP від прямих іноземних інвестицій FDI, обсягів експорту E, імпорту I та інших показників відкритості таксонів різного ієрархічного рівня. Саме поняття «еластичність» використовується в сучасній економіці для того, щоб показати реалізацію однієї змінної на зміни іншої. Водночас дослідження еластичності регіонів являє собою важливий напрям прогнозування структурних змін в ньому та можливих наслідків дії світових криз на галузевому, соціальному та локальному рівнях. Це дає можливість зіставляти світову, національну та регіональну еластичність і передбачати ті негативні зміни у світовій кон'юнктури, які можуть завдати шкоди певному регіонові.

Розрахунок регіональної еластичності показує рівень розвитку українських регіонів з позиції їх виходу на світовий ринок товарів та послуг. Функцію регіональної еластичності можна представити у наступному вигляді:

$$\rho = f\left(\frac{\Delta FDI}{P}, \frac{\Delta GSP}{P}, \frac{\Delta E}{P}, \frac{\Delta I}{P}, \frac{\Delta E + I}{P}\right)$$

де ρ - еластичність (реакція на зміни, з констатацією їх швидкості); f - функція еластичності; ΔFDI - зміни за період t рівня прямих іноземних інвестицій; ΔGSP - зміни за період t рівня валового внутрішнього продукту регіону; ΔE - зміни за період t рівня обсягів експорту товарів та послуг, ΔI - зміни за період t рівня імпорту товарів та послуг; P - середня чисельність населення за відповідний період дослідження.

Якщо коефіцієнт еластичності перевищує одиницю, тоді досліджуваний регіон є «чутливим», якщо не перевищує одиниці, тоді навпаки, регіон за даним показником не є «чутливим». Знак коефіцієнта еластичності показує пряму або зворотну залежність досліджуваних показників.

Таким чином, запропоновані синтетичні показники дозволять визначити характер внутрішньо регіональних змін, які мають місце в Україні.